

Ár 2012, föstudaginn 7. september er fundur haldinn í úrskurðarnefnd um viðskipti við fjármálafyrirtæki.

Mætt eru: Haukur Guðmundsson, formaður, Geir Arnar Marelsson, Hildigunnur Hafsteinsdóttir, Jóhann Tómas Sigurðsson og Guðlaug B. Ólafsdóttir.

Fyrir er tekið **mál nr. 32/2012**:

**M og
N
gegn
F**

og kveðinn upp svohljóðandi

ú r s k u r ð u r :

I.

Málsmeðferð.

Málsaðilar eru M og N, hér eftir nefndir sóknaraðilar, annars vegar og F, hér eftir nefndur varnaraðili, hins vegar.

Málið barst úrskurðarnefndinni 24. febrúar 2012, með kvörtun sóknaraðila, dagsettri 23. febrúar 2012. Með bréfi nefndarinnar, dagsettu 29. febrúar 2012, var kvörtunin send varnaraðila og honum gefinn kostur á að tjá sig um hana og skýra sjónarmið sín. Svör varnaraðila bárust með bréfi dagsettu 26. mars 2012. Var bréfið sent sóknaraðilum, með bréfi nefndarinnar, dagsettu 28. mars 2012, og þeim gefinn kostur á að koma á framfæri athugasemdum sínum. Athugasemdir bárust frá sóknaraðilum með bréfi þann 11. apríl 2012. Með tölvupósti nefndarinnar, dagsettum 22. maí 2012, var varnaraðila gefinn kostur á að koma á framfæri frekari athugasemdum. Athugasemdir bárust með tölvupósti, dagsettum 22. maí 2012. Þann 22. maí 2012 var óskað frekari gagna frá sóknaraðilum. Svör bárust frá sóknaraðilum með tölvupósti.

Málið var tekið fyrir á fundum nefndarinnar 20. ágúst og 7. september 2012.

II.

Málsatvik.

Þann 9. febrúar 2004 var skuldabréf nr. X, að fjárhæð kr. 2.500.000, gefið út af A, til FF. Varnaraðili hefur nú tekið yfir réttindi og skyldur FF samkvæmt skuldabréfinu. Sóknaraðilar tókust á hendur sjálfskuldarábyrgð á láninu (hver um sig og saman). Á skuldabréfinu kom eftirfarandi setning fram fyrir aftan reit um sjálfskuldarábyrgðaraðila: „*Er óskað mats á greiðslugetu útgefanda/aðalskuldara*“ Sóknaraðilar merktu hvorki við já eða nei en settu upphafsstafi sína við. Kaupdagur skuldabréfsins var 13. febrúar 2004, skv. kaupnótu skuldabréfa.

Þann 13. febrúar 2004 var skjalið „Niðurstöður greiðslumats“ undirritað af A og sóknaraðilum, en á skjalið er prentuð „stofndagsetning 2. febrúar 2004. Þar kom

m.a. fram að áætluð greiðslugeta A, útgefanda skuldabréfsins, væri kr. 56.000 á mánuði og eignastaða væri kr. -2.500.000 að teknu tilliti til væntanlegs láns. Þá var tekið fram að greiðandi og ábyrgðarmenn hefðu fengið afhent, kynnt sér og skilið mat á greiðslugetu greiðanda og samþykkt það sem fullnægjandi fyrir sig. Þeir hefðu einnig kynnt sér fræðslurit FFF fyrir ábyrgðarmenn.

Gerð var breyting á greiðsluskilmálum skuldabréfsins þann 9. mars 2010 og 22. september 2010.

Samkvæmt tölvupósti sóknaraðila kveðast þau ekki hafa gert athugasemdir við varnaraðila um misræmi í undirskriftum fyrr en málið var lagt fyrir úrskurðarnefnd um viðskipti við fjármálafyrirtæki. Að sögn sóknaraðila mun málið fara fyrir B Nesnefnd hjá F en ekki sé komin niðurstaða í því.

Sóknaraðilar skutu málinu til nefndarinnar með kvörtun dagsettri 23. febrúar 2012.

III.

Umkvörtunarefni.

Í liðnum kröfur á kvörtunareyðublaði sóknaraðila til nefndarinnar kom eftirfarandi fram: „*Ekki hefur verið skrifað upp á greiðslumat á sama degi. Dagsetningar eru ekki í samræmi sem samræmast [sic] ekki samkomulagi um notkun ábyrgða frá árinu 2001.*“ Í svarbréfi sóknaraðila vegna athugasemda varnaraðila komu eftirfarandi kröfur fram: „*Við krefjumst þess að þetta lán verði látið falla niður, því þessi gjörningur er ólöglegur. Við eigum því ekki að borga þetta lán X.*“

IV.

Athugasemdir varnaraðila.

Varnaraðili krefst þess aðallega að málinu verði vísað frá. Til vara krefst varnaraðili þess að kröfum sóknaraðila verði hafnað.

Til stuðnings aðalkröfu sinni vísar varnaraðili til þess að úrskurðarnefndin fjalli ekki um mál sem séu það óljós, illa upplýst eða kröfur aðila svo óskýrar að þau séu ekki tæk til úrskurðar, sbr. e-lið 6. gr. samþykktu fyrir úrskurðarnefnd um viðskipti við fjármálafyrirtæki. Í kvörtun sóknaraðila hafi engar kröfur verið settar fram. Því verði að telja kröfur sóknaraðila svo óljósar að þær séu ekki tæk til úrskurðar í skilningi e-liðar 6. gr. samþykktanna. Með vísan til orðalags kvörtunar sóknaraðila telji varnaraðili ennfremur rökstuðning sóknaraðila fyrir kvörtun sinni mjög óljósan. Slíkur málalíbúnaður geri varnaraðila mjög erfitt fyrir að taka til varna í málinu.

Til stuðnings varakröfu sinni byggir varnaraðili á því að sóknaraðilar hafi ætlað sér að krefjast ógildingar á sjálfskuldarábyrgð þeirra á láni skv. skuldabréfi nr. X.

Vísar varnaraðili til þess að af hinu óljósa orðalagi kvörtunar sóknaraðila verði helst ráðið að sóknaraðilar reisi kvörtun sína á þeim rökum að við fyrrnefnda lánveitingu hafi ekki verið farið eftir reglu 3. mgr. 4. gr. samkomulags um notkun ábyrgða á skuldum einstaklinga. Þessu hafnar varnaraðili, enda liggi fyrir að lánið hafi ekki verið veitt lántaka fyrr en 17. febrúar 2004, þ.e. fimmtán dögum eftir framkvæmd greiðslumatsins og fjórum dögum eftir undirritun þess. Ábyrgðarloforð sóknaraðila skv. skuldabréfi nr. X, dags. 9. febrúar 2004, hafi gert ráð fyrir gagnkvæmri skuldbindingu kröfuhafa, þ.e. lánveitingunni sbr. eftirfarandi orðalag

skuldabréfsins: „Eftirtaldir aðilar takast á hendur sjálfskuldarábyrgð á **láni** þessu (hver um sig og saman) [...]“. Samkvæmt þessu hafi umrætt ábyrgðarloforð sóknaraðila falið í sér tilboð í skilningi kröfu- og samningaréttar og hafi því ekki öðlast endanlegt skuldbindingargildi fyrir loforðsgjafa fyrir en gagnaðili, bankinn, hafi samþykkt það með því að veita umrætt lán. Beri því að miða við dagsetningu lánveitingarinnar sjálfrar, en ekki dagsetningu skuldabréfsins. Þá geti varnaraðili ekki borið hallann af því eftir að greiðslumat hafi verið framkvæmt ef ábyrgðaraðilar komist ekki til að undirrita greiðslumatið fyrir en nokkrum dögum síðar. Af ofangreindu sé því ljóst að varnaraðili hafi að öllu leyti uppfyllt áskilnað fyrrnefnds ákvæðis, enda hafi hann kynnt niðurstöður greiðslumatsins í samræmi við efni ákvæðisins fjórum dögum áður en sjálfskuldarábyrgð sóknaraðila hafi stofnast.

Varnaraðili vísar ennfremur til þess að niðurstöður greiðslumatsins séu undirritaðar og að útkoma greiðslumatsins hafi verið jákvæð. Samkvæmt því verði ekki séð að brotið hafi verið gegn markmiðum samkomulagsins. Því verði ekki talið ósanngjarnt eða andstætt góðri viðskiptavenju í skilningi 36. gr. laga nr. 7/1936 um samningsgerð, umboð og ógilda löggæringa að sjálfskuldarábyrgð sóknaraðila haldi gildi sínu.

Bendir varnaraðili á dóm héraðsdóms Reykjavíkur í máli nr. E-2375/2011, máli sínu til stuðnings. Varnaraðili leggur áherslu á að um fyllilega sambærileg mál sé að ræða, enda hafi niðurstaða greiðslumatsins verið jákvæð um kr. 56.000 á mánuði og því hafi lánveitingin á engan hátt gengið gegn markmiðum samkomulagsins. Ágreiningslaust sé að greiðslumat á lántaka hafi verið framkvæmt í tilefni af lánveitingunni í samræmi við áskilnað 1. mgr. 3. gr. samkomulagsins.

V.

Niðurstaða.

Ágreiningur aðila lýtur að gildi sjálfskuldarábyrgðar sóknaraðila á skuldabréfi nr. X, útgefnu af A til FF.

Varnaraðili krefst þess aðallega að málinu verði vísað frá með vísan til e-liðar 6. gr. samþykktar fyrir úrskurðarnefnd um viðskipti við fjármálafyrirtæki þar sem í kvörtun sóknaraðila hefðu engar kröfur verið settar fram. Sóknaraðilar settu fram kröfur með svari við svari varnaraðila til nefndarinnar, dags. 11. apríl 2012. Varnaraðila var gefinn kostur á að koma á framfæri athugasemdum sínum við framangreindum kröfum og með tölvupósti dags. 22. maí 2012 gerði varnaraðili ekki athugasemd við svarbréf sóknaraðila en vísaði til greinargerðar, dags. 26. mars. Í ljósi þess að varnaraðili hefur sett fram kröfur í málinu verður málinu þegar af þeirri ástæðu ekki vísað frá með vísan til e-liðar 6. gr. samþykktar fyrir úrskurðarnefnd um viðskipti við fjármálafyrirtæki og er aðalkröfu varnaraðila því hafnað.

Samkomulag um notkun ábyrgða á skuldum einstaklinga, dagsett 1. nóvember 2001, er undirritað af Samtökum banka og verðbréfafyrirtækja f.h. aðildarféлага sinna. FF var eitt þessara aðildarféлага og leiðir varnaraðili í máli þessu rétt sinn frá því félagi. Umrætt samkomulag tekur m.a. til þess þegar einstaklingur gengst í sjálfskuldarábyrgð, sbr. 2. gr. samkomulagsins. Samkvæmt 3. gr. samkomulagsins er fjármálafyrirtæki skylt að meta greiðslugetu greiðanda nema ábyrgðarmaður óski sérstaklega eftir því með skriflegum hætti að svo verði ekki gert. Fjármálafyrirtæki er þó ávallt skylt að greiðslumeta skuldara þegar ábyrgð ábyrgðarmanns á skuldum viðkomandi skuldara nemur meira en kr. 1.000.000.

Í málinu liggur fyrir skjalið „Niðurstöður greiðslumats“ þar sem lýst er jákvæðri niðurstöðu greiðslumats en áætluð greiðslugeta með skuldum var kr. 56.000 umfram afborganir af láninu sem verið var að sækja um. Sóknaraðilar undirrituðu skjalið. Ljóst er að varnaraðili framkvæmdi greiðslumat í umrætt sinn og uppfyllti þannig skilyrði 3. gr. samkomulagsins að þessu leyti.

Í 4. gr. samkomulagsins er fjallað um upplýsingagjöf til ábyrgðarmanns áður en til sjálfskuldarábyrgðar er stofnað. Í ákvæðinu er í fyrsta lagi kveðið á um það að fjármálafyrirtækjum beri að gefa út upplýsingabækling um skuldaábyrgðir og veðsetningar og dreifa með skjölum sem afhent eru ábyrgðarmönnum til undirritunar og með undirritun lánsúmsóknar eða annarra gagna sem fyllt eru út í tengslum við afgreiðsluna skal ábyrgðarmaður staðfesta að hann hafi kynnt sér efni upplýsingabæklings um ábyrgðir.

Í 2. mgr. 4. gr. ræðir um hvernig ábyrgðarmaður skal með undirritun sinni staðfesta að hann hafi kynnt sér efni upplýsingabæklings og staðfesta sérstaklega ef það á við að honum sé kunnugt um að ráðstafa eigi meira en helmingi lánsfjárhæðar til uppgreiðslu eldri lána.

Samkvæmt 3. mgr. 4. gr. samkomulagsins skal tryggt að ábyrgðarmaður geti kynnt sér niðurstöðu greiðslumats áður en hann gengst í ábyrgðina, enda liggja fyrir að greiðandi hafi samþykkt það. Ef niðurstaða greiðslumats bendir til að greiðandi geti ekki efnt skuldbindingar sínar en ábyrgðarmaður óskar eftir að lán verði veitt engu að síður, skal hann staðfesta það skriflega.

Í málinu liggur fyrir að dagsetning umrædds skuldabréfs er 9. febrúar 2004. Gekkst sóknaraðili því í ábyrgðina þann dag. Skjalið „Niðurstöður greiðslumats“ var undirritað 13. febrúar 2004. Í 3. mgr. 4. gr. samkomulags um notkun ábyrgða á skuldum einstaklinga kemur fram að tryggt skuli að ábyrgðarmaður geti kynnt sér niðurstöðu greiðslumats áður en hann gengst í ábyrgðina. Varnaraðili uppfyllti því ekki skyldur sínar samkvæmt 1. mgr. 3. gr. og 3. mgr. 4. gr. samkomulags um notkun ábyrgða á skuldum einstaklinga við útgáfu skuldabréfsins.

Við mat á því hvort víkja eigi ábyrgð sóknaraðila til hliðar í ljósi ofangreinds, með vísan til 36. gr. laga nr. 7/1936 um sammingsgerð, umboð og ógilda löggerninga ber að líta til þess að þann 13. febrúar 2004 var sóknaraðila kynnt jákvæð niðurstaða greiðslumats. Hefur sóknaraðili enga tilraun gert til að útskýra hvernig dagsetning þeirrar yfirlýsingar hafi skipt máli fyrir ábyrgðarskuldbindingu hans eða haldið því fram að vilji hans hafi staðið til þess að gangast ekki í ábyrgð vegna niðurstöðu greiðslumatsins. Skal á það bent að samkvæmt niðurstöðum þess var geta skuldara til að greiða af lánnum töluvert umfram það sem greiðslubyrði lánsins krafðist.

Í ljósi framangreinds verður ekki séð að orsakatengsl séu á milli dagsetningar umræddra skjala og ábyrgðarinnar sem sóknaraðilar gengust í. Í ljósi þessa verður ekki talið að forsendur séu til að ógilda ábyrgð sóknaraðila með vísan til 36. gr. laga nr. 7/1936. Ber því að hafna kröfum sóknaraðila.

Ú r s k u r ð a r o r ð:

Aðalkröfu varnaraðila, F, um frávísun er hafnað.

Kröfum sóknaraðila, M og N, á hendur varnaraðila er hafnað.

Reykjavík, 7. september 2012.

Haukur Guðmundsson

Geir Arnar Marelsson

Jóhann Tómas Sigurðsson

Hildigunnur Hafsteinsdóttir

Guðlaug B. Ólafsdóttir